

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 30 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirtet-
ésnél olcsóbb. Nyiltár
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyei érdekek a parlamentben.

Három olyan mozzanat fordult elő a múlt napokban a magyar parlament falai között, hogy azokat, mint a szereplő személyek képviselői mandátumából folyólag megyei érdekű eseményeket, figyelemmel kísérni tartozunk.

E három mozzanat Pulzky Ferenc verbászi kerületi képviselőnek felirati beszéde; Latinovits János, rigyicai és Dimitrievits Mihály, titeli kerületi képviselőknél mandátuma ellen beadott és javukra eldöntött felekezések.

Egyébiránt mind a három mozzanat rögtön egy tekintet alá esik és egy füst alatt tárgyalhatónak látszik, mihelyt közös középpontjukat keressük és megtaláljuk.

E közös központi mag: a választás körüli visszaélések vádjai.

Erről akarunk a tanulékony elemek már-már szépen lehiggadt politikai nézetköréből egyet-mást elmondani, az értelmes ellenzék okulására, a szabadelvű párt megnyugvására.

Sajnos, de igaz, hogy nálunk a bakterétől a képviselőjéig minden választás kevésbé értelmi, mint anyagi eszközökkel vivatik.

Ezen általános állításnak elvitázhatatlanul igaz voltából jogosan véljük levonhatni azon részrehajlatlan következtetést, hogy: Ok nélkül egy párt sem veszteget.

Logikailag jogosult folyomány tehát, hogy minden párt csak azért és csak annyiban veszteget, amiért és amennyiben annak szükségét éri.

Mi őszinték akarunk lenni, s nem tagadjuk, hogy a szabadelvű párton is fordul elő itt-amott olyan befolyás, mely nem értelmi eszközökkel lép sorompóba egy-egy szavazatért. Midőn azonban ezen őszinte beismerést tesszük, egyúttal hasonló tárgyilagosságot tanusítva megjegyezzük, hogy ez időszert a világeret sem a szabadelvű párt az, amely a választó közönségnek akár testét, akár lelkét megvesztegetéssel kikezdeni szokta az országban.

Aki politikai számban akar járni, annak ismernie kell, legalább eredményeiben, a választási statisztikát. És e választási statisztika azt mutatja, hogy az országnak legkevésbé befolyásolható értelmi erejéből kilencven százalék a szabadelvű párté; a vagyonszámba párosult értelmi erőből az övé nyolcvan százalék; innen lefelé az ötven százalékig — mert 50%-a a nép között is van a szabadelvű párt — az ellenzékiek szedegetik, meg nem állapítható statisztikai esetlegességek szerint, embereiket.

Ezek tények, s aki akar és tud, következtessen belőlük.

Tehát a legkevésbé befolyásolható és minőségileg legtöbbre becsülendő szavazatok ez országban már évek óta sajátjai a szabadelvű pártnak — és mégis megengedtük, hogy itt-ott törvényellenes eszközökhöz sem áttal nyúlni néhány túlzó híve.

Ezen látszólagos ellenmondás után magától kínálkozik megfontásra az a kérdés, hogy miért nyúl mégis olykor-olykor tilalmas eszközökhöz?

Megkísérjük e kérdésre megadni a tárgyilagosságot feleletet.

A fentebbi statisztikai áttekintésből kiolvasható, hogy ama párt, mely ügyis zászlai alatt látja az ország értelmi és vagyoni tőkésének színét-javát, soha nem fogna tilalmas szavazatszerzési eszközökkel kacérkodni, ha arra más pártok eljárása nem kényszerítené. Mert hisz erkölcsi abszurdum, hogy szükség nélkül az emberek törvényellenes, s e mellett költséges visszaélésekre vetemednének. Hiszen a régiebb emberek, s általában a jogászok ismerni fogják azon régi római jogelvet, hogy ott, ha valami általános visszaélés, mint minő, tesszem,

a választási vesztegetés, konstatáltatott: rögtön ama kérdés felvetésével kezdték meg a nyomozást: Cui bono fuerit? azaz: Kinek volt belőle haszna?

Ha nálunk is követnők ezen régi és praktikus elvet, szükségképpen rá kellene jönni arra a magától kínálkozó következtetésre, hogy a választók testének és lelkének egyaránt illetlen és tilalmas befolyásolása csak azok részéről indulhatott ki, akik e nélkül nem kések döntő befolyást gyakorolni azon népre, mely békén hagyva, egy szívvel-szájjal mások után indulna.

Nem elég konstatálni s elítélni a bűnt, hanem keresni kell annak mély és minden választáskor megújuló forrását.

Gondoljunk csak vissza — hiszen nem régen volt — ki kezdte meg megyénkben a mértéktelen választási hajszát? Nemde a mérsékeltek és szélsők!

Ők voltak azok, akik már pünkösöd napján, Zomborból kiindulva, Apatinon keresztül Kanizsáig kengyelfutókép benyargalták a vármegyét. Ők voltak azok, akik megvalósíthatlan ígéretekkel, mythologiai Eldorádókkal, mézes-márcos teherkönnyítésekkel megvesztegették, lerészegítették a népek lelkét. Ők voltak azok, akik a nép szenvedélyeinek felcsiklandozásával, megszokott kötelességeinek és viselt terheinek beválthatlan dédelgetéseivel elkábították a fejét, mámorba ejtették itélő tehetségét. És ha bűn a testet itallal megejteni: akkor bizonyára szarvas bűn a lelket így megszedíteni. És e vádat a szabadelvű párt fenséges nyugalommal hallgathatja; mert a hitegetés annyira nem tartozott korteszékei közé, hogy szinte magunk csudálkozunk utólagosan magunk fölött, midőn látjuk, hogy mi a legképtelenebb túllícitálások közepett is reálisak tudunk maradni.

Ami az anyagi megvesztegetéseket illeti, arról nem minket elítélő, de még nagyon eleven személyes tekintetek miatt nem szólhatunk; hanem egyet főlemel fölül állíthatunk: azt, hogy az első hördöt nem a szabadelvű párt üttette csapra és az első voksot nem szabadelvűek vásárolták.

Ami másodsorban a hivatalos presszióknak már-már nagyon is elkoptatott vádját illeti, arra nálunk könnyű megfelelni.

Az állami hivatalnokok közül akár hányat tudunk, aki határozottan az ellenzék mellett korteskedett, sőt függetlenségi párti m. kir. bírót, tanárt, kincstári javadalmú plébánost stb. stb. akárhányszor felsorolhatnánk s ha kell, fel is sorolunk névszerint; pedig tudunkkal se most, se ezelőtt nem görbült meg egy hajuk szála soha. Ami végül a választott tisztviselőket illeti, akik között szintén voltak mindenféle pártbeliek, azok többsége vagy azért tartott a szabadelvű párttal, mert az elvük oda vonzotta; vagy azért, mert az őket választó nép többségének akartak pártfoglalásukkal hizelegni. Ha a választott tisztviselőkre a kormány akkora pressziót tudna gyakorolni, mint amekkorát neki az ellenzék impudál: akkor teljes lehetetlenség volna az, ami pedig számos megyében megtörtént, hogy néhol éppen választott közegek vezérelték és irányították az ellenzék agitációt. — Egyébiránt mióta a mérsékelt ellenzék felirati javaslatában határozottan olvastuk azt a becsülni való megállapodást, hogy a tisztviselő kineveztetése mellett törnek lándzsát: miután föl nem tehető, hogy valaki maga ellen fellázadjon, mintegy ezzel is dokumentálva látjuk a választásoknak jelenlegi szabadságát. Mert annyira naivság föl nem tehető a taktikus mérsékeltekről, hogy elhinnék, miszerint kinevezett tisztikar nagyobb kezessége volna a választások szabadságának, mint a választott municipalisták.

Mindezekről az a tanúság, hogy nevéseges azoknak panaszkodniok, akik az első lelket hamis ígéretekkel, az első fejet nyilván szintén hamis borral megszedítették — csak azért, mert a reális politika jobban érvényesült.

A vegyes házasságokból származott gyermekek keresztelése körüli eljárás tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, f. é. 24727. sz. a. következő körlevelet bocsátotta ki:

Midőn a magyar törvényhozás az 1868. évi LIII. törvényekket megalkotta, azon szándék által vezéreltetett, hogy az ország keresztény felekezetei közötti viszonyosságot kellőleg körülvonolozván, százados surlódásoknak véget vessen és a vallásfelekezet közti békének újabb támaszt és biztosítékot nyújtson.

E törvény többi közt a vegyes házasságokból származó gyermekek körül is intézkedvén, 12-ik szakaszában kimondja, hogy a fiúk atyjuk, a leányok pedig anyjuknak vallását követik, egyúttal jövőre nézve is érvénytelennek, semminek s minden jogerőt nélkülözök jelentvén ki bármely szerződést, térítvényt vagy rendelkezést, mely e törvényvel ellentételes.

Ezen szakasznak logikai folyománya, hogy azon esetben, ha valamely lelkész oly gyermeket, ki a törvény szerint más keresztény felekezethez tartozik, bármely okból megkeresztel, azt saját anyakönyvébe be nem vezetheti, hanem köteles az ezen ténykedésről szóló bizonylatot az illetékes lelkészhez hivatalból s a végből haladéktalanul áttenni, hogy az ekként megkeresztelt gyermeknek születését saját anyakönyvében feljegyezhesse; mert a más felekezetbeli lelkész által történt megkeresztelés a gyermeknek vallás tekintetében törvényyszerű hova tartozandóságán nem változtat; az egyes keresztény vallásfelekezetek anyakönyveinek hiteles volta pedig csak ez úton eszközölhető.

De van még egy más ok is, mely a lelkészeket illetően keresztelési bizonylatok kölcsönös kiszolgáltatására kötelezi s ez azon bírói magyarázat, melyet az 1866. LIII. t.-cikkkel szoros kapcsolatban álló 1779. XL t.-c. tüzetesen annak 53. §-a egyes előfordult esetben talált, mely bírói magyarázat azon nézetet látszik érvényre emelni, hogy a keresztény szülőtől származott gyermekeknek megkeresztelése más felekezeti pap által, mint a melyhez a gyermek nemét tekintve a törvény szerint tartozni, nem azonos az illető gyermeknek a keresztelő lelkész felekezetében való felvételével.

Midőn pedig az egyházak e bírói magyarázatnak előnyeit elfogadták, ott, a hol az 1879. XL t.-c. 53. §-a alapján más felekezetbeli gyermekek megkeresztelése s az anyakönyvi kivonat ki nem szolgáltatása miatt bevádolt papjaik javára szolgált, elismerték a feltevést, hogy a lelkész a gyermeket az azon végrehajtott keresztelés által nem a maga felekezetébe vette fel, miből önkényt következik, hogy a keresztelési bizonylat a másik illetékes egyháznak szolgáltatandó ki.

Mindazonáltal évenként számos eset fordul elő, melyben különféle egyházi hatóságok panaszt tesznek nálam, hogy más felekezetek lelkészei, törvényszerűen a panasztevő hatóságok egyházához tartozó gyermekeket megkeresztelik, anélkül, hogy a keresztelési bizonylatokat az illetékes lelkésznek kiszolgáltatnák, sőt, hogy erre felszólítatva e bizonylatok kiadását különféle a törvény előtt meg nem állható okokból megtagadják.

A fentebb tisztelettel előadottak után szükség-telen bővebben okadatolnom ama sürgős megkeresésemet, miszerint mindannyiszor, valahányszor oly gyermeket, ki a törvény rendelkezése szerint más felekezethez tartozik, bármely okból megkeresztelnek, a keresztelési bizonylatot anyakönyvezés végett az illetékes lelkészhez a ténykedés után legfeljebb nyolc nap alatt és az 1879. XL t.-c. §-ban megszabott büntetés terhe alatt átteni el ne mulasztják.

Hirek.

Zenta városának egyik szülötte, Jankovich Aurél főispán bátyja, Jankovich Gyula, kir. táblai bíró, kuriai bírónak neveztetett ki.

Mártonfi Károly, Zombor szab. kir. város országgyűlési képviselője, Budapestre költözése alkalmából a helybeli Olvasókörben viselt elnöki tiszterét lemondott. Helyette Tárcay Mór, kőri igazgató, kéretett fel az elnöki teendőkhöz végzésére.

Dimitrievics Misa titeli országos képviselő választása ellen beadott kérvényt a képviselőház VI. bíráló bizottsága folyó hó 16-án letárgyalta és a nevezett országos képviselőt igazoltnak nyilvánította, miután a vesztegetés vádját nem találta indokoltnak. Hasonlóan járt el az V. bíráló bizottság Latinovits János rigyicai képviselővel amennyiben őt is végleg igazolták és egyúttal a VII. osztályba sorozták.

Szilágyi Gyula, a fővárosi adófelügyelő melletti és Kovács Gusztáv a helybeli adófelügyelő melletti kir. pénzügyi titkárok közösen áthelyeztettek.

Kovács Kálmán, volt zombori kir. mérnök, akit a megyei építészeti hivatal útnán derék működéséből mindenfelé ismernek, a napokban végleg Magyar-Óvára költözött s ott a kir. építészeti hivatal vezetését főmérnöki minőségben átvette. Ez alkalomból mindazon ismerőseinek és barátainak, kiktől személyesen el nem búcsúzatott, ezúton mond szives „Isten hozád”-ot.

Popovics Jenő a folyó évi október hó 17-én Petrovoszellón tartott képviselői közgyűlésen községi aljegyzőnek egyhangulag megválasztott, illetve reponáltatott.

Czifrusz Ferenc, kir. tanfelügyelő a múlt héten meglátogatta Baján a zárdai iskolákat és a helyvét hitfelekezetű iskolát, O. és Uj-Szivacon pedig az összes iskolákat és a két óvodát, valamint a kizszipári aradalmi iskolát. Uj-Szivacon Eimann László jegyző ur vendégszerető házában Decker ügyvéd és Leibach Konrád urak a kir. tanfelügyelő buzdítására az óvoda alapító tagjai közé beléptek. E nemes tett nem szorul dicsőre.

Vasziljevits Olga hirneves és bájos zongoraművész, kiről lapunkban azon alkalomból, hogy a temes- és torontálmezei városokban, továbbá Ujvidéken hangversenyeket rendezett, már több ízben megemlékeztünk, folyó évi október 19-én este nálunk is hangversenyt tartott. A hangverseny a színházban Lovich Aranka és Mihajlovits Alexandra kisasszonyok, mint műkedvelők közreműködése mellett, nagyszámú közönség előtt igen sikerülten folyt le. A műsor a következő volt: 1. „Ballada” Chopintól, zongorán előadta Vasziljevits Olga k. a. 2. „A csillag”, Gresits János költeménye, szerb nyelven szavalta Mihajlovits Alexandra k. a. 3. „Szerb népdalok”, Sztankovits Kornéltól, zongorán előadta Vasziljevits Olga k. a. 4. „Mephisto keringő” Liszt Ferentől, zongorán előadta Vasziljevits Olga k. a. 5. „Utszéli gróf kisasszony” Strausztól, Vukicsévit Katinka zongorakísérete mellett énekelte Lovich Aranka k. a. 6. „Magyar rhapsodia” Ábrányitól, zongorán előadta Vasziljevits Olga k. a. A műsor minden egyes pontját a közönség élénken megtapsolta s a szereplőket koszorúkkal és virágcsokrokkal tüntette ki. Általában el lehet mondanunk, hogy élvezetes estében részestülünk. Vasziljevits Olga k. a. művészetét mindenki meggyőződhet arról, hogy az méltó tanító nagy mestereihez és hogy a róla hallott hírek éppen nem voltak túlzottak. A helybeli kedves közreműködők pedig ez alkalommal újabb bizonyítékát nyújtották előnyösen ismert tehetségeiknek és ezáltal is megérdemelték az ovációt, melylyel ezen est élvezeteinek részesei őket szívesen és örömmel kitüntették. A hangverseny esti 8 órakor kezdődött és 10 órakor ért véget.

Dr. Pataki Mihály megyei árvászéki ülnök eljegyezte Kaufmann Juliska kisasszonyt özv. Kaufmann Simon özvegyének bájos leányát.

Baja városában 700 forinttal fizetéssel és nyugdíjosultsággal egybekötött földkönyvnyilvántartói, továbbá ugyanily javadalommal számtisztai és végre 500 forinttal irnok állomásra van pályázat hirdetve november 10-éig.

Müller Mór szabadkai illetőségű ugyauottani lakos vezetéknévénél „Molnár”-ra kért átváltoztatása, belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Zentán Popov György szállási gazda folyó hó 14-én a délutáni órákban a szállási szőlőben kötőféken felakasztotta magát. A tett oka ismeretlen. Nőt és több gyermeket hagyott maga után.

Tószegi Freund Henrik ur, nagykereskedő és bácsmezei földbirtokos a főispán ur ömeltőségének 450 forintot adt át stipendiumul az adai földmives iskolára, mely összeg három éven át egyenlő részletekben lesz a mondott nemes célra fordítandó.

Petrovoszellón tüzoltó-egylet alakult. Főparancsnok: Molnár Imre, alparancsnok: Zagoricza László, pénztáros: Balogh György, jegyző Popovics Jenő lett.

A kalocsai érseki főszentszék f. évi jun. 19-én 271. szám alatt kelt ítéletével Csányi Zsófia, jelenleg hodsági lakosnőnek, Bertics Flórián vajzka kántor-tanítóval Palánkn kötött házasságát bíróság semmisen nyilváníttotta s mindkét felet más házasság nyilváníttására feljogosította. A csanádi püspöki szentszék, mint pápailag delegált fokozatos másod bíróság, az első bíróság ítéletét, indokainál fogva, egész terjedelmében helybenhagyta és megerősítette. Minthogy további felelősséget senki sem jelentett be, a jogérvényes ítélet f. hó 15-én a feleknek illetékes plébánosok útján ki lett hirdetve. A válopert a nő indította meg „félelem s erőltetés” címén.

A szerb királyi pár okt. 16-án a budapest zimonyi vonalon tette meg az utat haza, Belgrádba.

A községjegyzői szigorlatok megtartására ki küldött állandó megyei szakbizottság előtt folyó hó 18-án Jovánovits József és Hajdu Pál jegyzői okleveleiket német nyelvre kiegészítették.

Schönfeld Salamon szabadkai lakos ellen a csöd elrendeltetett.

Petrovoszellón a leköszönt Hajdu Szilveszter tanító helyére Kiss Sándor szegedi születésű fiatal ember tanítónak egyhangulag megválasztott.

Az adai földmives iskolához Petrovoszelló község által tett ösztöndíjra kiszemeltetett Korhez Ferenc, ki is értesüléstünk szerint a nevezett iskolába az igazgatóság által már fel is vétetett.

A cs. kir. közös pénzügyminiszterium Oltványi Ferenc m. kir. pénzügyi fogalmazót s lugosi kir. adófelügyelői helyettesét, a szerajevói országos kormány pénzügyi osztályához, pénzügyi titkárrá nevezte ki.

A m. kir. pénzügyminiszter Oltványi Lajos Krassó-Szörény megye járási szolgabírói irnokot, s volt honvéd huszárhadnagyot, Horvát és Szlavon országok területére — Varasd székhellyel — m. kir. állami végrehajtóvá nevezte ki. Mindkét kinevezett egyén megyénkbeli bácsi illetőségű.

A temesvári ügyvédi kamara részéről közhírré tették, hogy Klein Sándor, esákovai ügyvéd, e kamara területéről Zentára, a szabadkai ügyvédi kamara területére történt átköltözése folytán e kamara lajstromából kitöröltetett.

Baján az okszerű lópatkolás terjesztése érdekében a m. kr. kereskedelmi miniszteriummal egyetértőleg új patkolókovács tanfolyam felállítását határozta el. Az oktatás a honvéd kovács műhelyben fog történni.

A m. kir. államvasutak budapest-zimonyi vonala mentén Kishegyessel fenálló vasúti távirtda állomás neve „Hegyes-Feketehegy”-re lett megváltoztatva.

Az aradi ügyvédi kamara lajstromából Rehák Mátyás, aradi ügyvéd, Szabadkára történt átköltözése folytán kitöröltetett.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszterium által az állami közép ipartanodában a stabil gőzgépek kezelői számára rendezett tanfolyam ez évben is november 3-án fog megnyitni s január 15-ig tart. E tanfolyamon a stabil gőzvezetők és gőzgépek szerkezete és kezelése tanítatik. Tanulóul felvételtnek a 20-dik életévüket betöltött s irni-olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gyárak főbb munkásai, azok, a kik már gőzgépek mellett foglalkoztak, előnyben részesülnek. A jelentkezőknek erkölcsi bizonyítvánnyal s jelenlegi foglalkozásukra vonatkozó bizonyítvánnyal kell birtokni. A beiratások f. október hó 20-tól kezdve naponként esti 6 órától 7-ig eszközöltetnek az intézet helyiségében (VIII. kerület, Bodzafa-utca 28. szám.)

Osvald Pál, bajmoki jegyző hivataláról önkényl leköszönt. Volt állására a pályázatot lapunk hirdetései rovata hozza.

Vaskuton f. hó 15-én aljegyzővé Szathmáry József választott meg.

Bruck Ferenc 2161 forintra becsült ingóságai f. év okt. hó 28-án Szabadkán eladtnak.

A budapesti k. r. és iparkamarába ipartanács tagokul következők választottak meg: Bács-Bodrog megyében rendes tagoknak: Freund Ferenc kereskedő Kulán és Kapp Márton kalapost Apatinban; póttagoknak: Kaufmann Sándor kereskedő Apatinban és ifj. Czipp György építész Topolyán.

Szabadkán a napokban tartotta a délmagyarországi velocipédzők egylete alakuló ülését, melyen az igazgatóság következőképen alakult meg: elnök egyhangulag Vermes Nándor lett; kapitánynya: Gersey Gyula, alkapitánynya: Vida János, vezetővé Juhász Béla, kiürtőssé Szárts Géza választott. Az egyesületnek 25 rendes tagja van, kik közül 17-én géppel is bírnak. Az egylet már is rendezett két érdekes versenyt: ezek egyikében (távolság 4 angol mérföld) öt versenyző között Vermes Nándor érkezett be elsőnek; a másik „velocipéd-vitorla-verseny” volt, melyben Vermes Lajos győzött.

Magy. kir. belügyminiszter. 54108/VII. szám. Tekintettel azon körülményre, hogy a csendőrpáncsnokság legénység állományának rendszerezéséről létszáma még mind ez ideig nincs teljesen kiegészítve, szükségesnek tartom, hogy a lakosság igénylő bírósága felől felszólítottassék a csendőrség tesztületébe való belépésnek. Ezen célból felhívom tekintetes uraságot, miszerint az 1882. évi március hó 18-ról 15243. szám alatt kelt közzététel alapján közzé tett hirdetményt minden egyes községgel újból közlendő s egyuttal utasítom a szolgabírákat s általuk a községi előjárókat, hogy ezen hirdetményre a lakosság figyelmét különösen hívják fel. A közzé teendő hirdetmények azon részében, melyben a csendőrséghez belépő egyének nyújtandó kedvezmények soroltatnak fel, a 4-ik pont után még felveendő, hogy a csendőri rendszeresített illetményeken kívül még szolgálati pótdíjban is részesítetik és pedig: 3 évi szolgálat után naponként 15 kr, 6 évi szolgálat után naponként 20 kr, 9 évi szolgálat után naponként 25 kr, 12 évi szolgálat után naponként 35 kr, 15 évi szolgálat után naponként 40 kr, 18 évi szolgálat után naponként 45 kr, és ha az illető csendőri időközben magasabb rangfokozatba lép, a most felsorolt szolgálati pótdíjak is 5 krajcárral felemeltek. Végül felhívom tekintetes uraságot, miszerint a csendőrséghez való felvétel iránt beérkező folyamodványokat, ha abban nincs megjelölve azon csendőrpáncsnokság, melynek állományába felvételtni óhajtanak, a hatósága alatt álló területre nézve illetékes csendőrpáncsnokságnak küldje meg. Budapestén 1884. október 1-én. Tisza, s. k.

A megye székházához vezető kocsit kiépítésének biztosítása végett folyó évi október hó 24-én reggeli 10 órakor a megye-palota kistermében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni kívánók ezenel meghívotnak. Versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy ezen műt építkezésére nézve szerkesztett s négy alternatív irányban kiépítésére vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 500 irtos bantpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat a fent kitézett nap délelőtti 10 óráig anynyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben beérkezők figyelembe nem fognak vétetni. A szóban forgó munkáltra vonatkozó műszaki műveletek és részletes feltételek a kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban betekintheők. Vállalkozó által ajánlatában kiteendő, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és azoknak magát mindenekben aláveti. — Zomborban, 1884. évi október hó 15-én. Az alispán helyett: Karácson Gyula, főjegyző.

Az új ipartörvény végrehajtása tárgyában a kereskedelmi miniszter következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: „Az 1884. évi XVII. t. cikke iktatott ipartörvény 79. §-a értelmében, a törvény kihirdetése után hat hónap alatt minden iparos tartozik az iparhatóságnál tanoncait a lajstromba vezető végett bejelenteni és ez alkalommal a fennálló tanszerződés tartalmát is közölni. Ez a határidő f. évi november 21-én lejár és ez okból figyelmeztetem a címet, hogy a törvénynek ezt a rendelkezését újból kellő módon közhírré tétetvén, az első foku iparhatóságok hassanak oda, hogy az iparosok e kötelezettségüknek a kitűzött határidőig eleget tegyenek. — Az eljárás módozatait a folyó évi 39266. sz. alatt kelt általános rendelet 9-ik §-a szabályozza. — Ugyancsak az idézett törvény 110. és 111. §-a értelmében a törvény kihirdetése után hat hónap alatt tehát szintén legkésőbb f. é. november hó 21-ig minden iparos és gyáros tartozik segédeit és munkásait a lajstromba vezető és munkakönyv kiállítás végett az iparhatóságnak bejelenteni. Az első foku iparhatóságok hassanak oda, hogy az iparosok és gyárosok e kötelezettségüknek eleget tegyenek és ez iránt a szükséges intézkedéseket annál inkább mielőbb tegyék meg, miután a munkakönyvbe az illetőség is bejegyzendő levén, a munkásoknak idejekorán gondoskodniuk kell arról, hogy illetőségükre vonatkozó bizonyítványaikat, a mennyiben az hiányoznék, beszerezzék. Az eljárást a fentidézett általános rendelet 27-40 §§. szabályozza. F. évi november hó végéig elvárom a törvényhatóság jelentését arra nézve, hogy a területén levő iparosok a törvény e rendelkezéseinek mily mérvben tettek eleget.

Csöd. Schönfeld Salamon szabadkai lakos ellen, bej. okt. 25. Csöböztes: Orsai Vilmos fővényészéki bíró, tömeggondnok: Láng József ügyvéd.

A m. kir. ipar- és kereskedelemügyi miniszter következő elvi jelentőségű rendeletet bocsátott ki: Vajjon azon kereskedők, kik önként óhajtanának az alakítandó ipartestület tagjai közé lépni, befogadhatók vagy pedig visszautasítandók-e? Miután az új ipartörvény 122. §-ában világosan meg van jelölve, hogy az ipartestület a képesítéshez kötött mesterséggel (4. §) foglalkozó iparosok két harmadának kívánatára alakítandó. 124. §. első bekezdése pedig határozottan kimondja, hogy a testület tagjai a képesítéshez kötött mesterséget űző iparosok: kereskedők vagy általában képesítéshez nem kötött ipart üzök az ipartestületek tagjai nem lehetnek.

Árverés. Verbaski Bogdán 4606 frtra b. ingói dec. 9. Mohol.

A személyszállító gőzök menetrnde érvényes 1884. évi október hó 16-ától további intézkedésig. Felfel: Bezdánból Budapestre: naponta 11 15 órakor délelőtt. Lefel: Bezdánból Tittel Szegedre: szerdán és vasárnap 5 órakor reggel. Bezdánból Ujvidékre: naponta 5 órakor reggel; Bezdánból Zimonyra: kedden, szerdán, pénteken, szombaton és vasárnap 5 órakor reggel. Bezdánból Orsova Galacra: szerdán és vasárnap 5 órakor reggel. Ujvidék és Tittel között minden kedden és pénteken egy vegyes szolgáltaú személy-hajó közlekedik, mely Ujvidékről a Tittelről való megérkezés és a kezelés befejezése után — legkorábban 7 órakor este — indul. Bezdán, 1884. október 14-én. Az ügynökség.

A megyei történelmi társulat okmánytára.

Közi: dr. Margalits Ede.

Bácsbörnyő fő- és alispánjainak névsora.

(Vége.)

1789. évi június 26-án 24026. sz. a. kelt intézet szerint öfelsége által másodalispánná Odry András eddigi főbíró nevezetett ki.

1790. év január hó 28-án öfelsége II. József által kelt legkegyelmesebb parancs folytán, mely ugyanazon évi március hó 3-án Zombor sz. kir. városában tartott közgyűlés alkalmával tétetett közzé, a törvényes eljárásnak rendje az 1780-ik év előtti állapotba visszahelyeztetvén s visszaadtván, ennek következtében ezen megye kormányzása a törvényes főispánra, gróf Hadik Andrásra viszaesett, valamint a fennírtott közgyűlés alkalmával 1781. évben törvényesen választott megyei két alispán is ezen hivatalába visszatétvén, akkori alispáni székeiket elfoglalák s így (res iurata legalis procedura) Bácsmezei alispánjai ismét lettek: 1. Kováts József, 2. Piukovits Antal.

1790. évi március hó 19-én kelt, Leopold király által kiadott kézirat folytán gróf Hadik András főispán urnak halála után, megyei főispáni hivatalra Ürményi József b. t. tanácsos és kir. személynök nevezetett ki.

1791. évi augusztus 1-én Zombor sz. kir. városában ökegyelmessége főispán urnak elnöksége alatt tartott tisztújító szék alkalmával első alispáni hivatalra előterjesztettek: 1. Kováts József, 2. Piukovits Antal, 3. Kruspér Antal, 4. Latinovits Miklós, 5. Kászonyi Ferenc. Megerősített Kováts József. Másodalispáni hivatalra: 1. Piukovits Antal, 2. Kruspér Antal, 3. Kászonyi Ferenc, 4. Odry András. Megválasztott Odry András.

1797. évi január hó 23-án Ürményi József főispán ur elnökele alatt tartott tisztújítószék alkalmával első alispáni hivatalra kijelöltettek: 1. Odry András, 2. Kruspér Antal, 3. Latinovits Miklós, 4. Kászonyi Ferenc. Megválasztott Odry András. Másodalispáni hivatalra: 1. Márffy Leopold főjegyző, 2. Latinovits József táblabíró, 3. Piukovits Simon, g. pereceptor, 4. Latinovits Tádé és 5. Vojnits Sebestyén főbírók. Megválasztott Latinovits Tádé.

1801. év június 16-án Ürményi József főispán elnökele alatt Zomborban tartott tisztújítószék alkalmával első alispáni hivatalra kijelöltettek: 1. Odry András, 2. Kruspér Antal, 3. Latinovits József id. Megerősített Odry András, másod alispáni hivatalra: 1. Latinovits Tádé, 2. Márffy Lipót, 3. Piukovics Simon, 4. Vojnics Fábán. Megválasztott Vojnics Fábán.

1802. évi ápril hó 9-én 3158. sz. a. kelt kegyelmes királyi rendelet folytán Ürményi József megyei főispánnak nemes Fehérvármegye főispánjává lett áthelyezésével megürült főispáni hivatal aszódi báró Podmaniczky Józsefekre ruházott.

1811. évi augusztus 5-én báró Podmaniczky József főispán elnöksége alatt Zomborban tartott tisztújítószék alkalmával első alispáni hivatalra kijelöltettek: 1. Odry András, 2. Vojnics Fábán, 3. Latinovits József, 4. Szucsics József. Megerősített: Odry András. Másodalispáni hivatalra: 1. Vojnics Fábán, 2. Siskovits Pál, 3. Gombos Ferenc, 4. Alföldy János. Megerősített Vojnics Fábán.

1819. évi november 18-án kelt főispáni levél mellett másod alispán Vojnics Fábán halálával helyettesített Szucsics József.

1822. évi december 20-án főispáni levél szerint a karok kivánságához képest Odry András első alispán halála folytán a megyei kormányzás szintén Szucsics urra bízott.

1824. évi december 30-án 17401. sz. a. k. k. királyi parancs szerint aszódi báró Podmaniczky József főispánnak halálával megürült főispáni hivatalra Radványi gróf György Ferenc kinevezetett.

1825. évi augusztus hó 25-én főispán elnökele alatt Zomborban tartott tisztújító szék alkalmával az első alispáni hivatalra kijelöltettek: 1. Szucsics József, 2. Kovács Imre, 3. Vojnics Máté, 4. Horváth Mihály. Vokok többségével választott Szucsics József. Másodalispáni hivatalra: 1. Latinovits József, 2. Antunovits Albert, 3. Alföldy János. Választott: Antunovits Albert.

1828. évi október hó 1-én, főispán elnökele alatt, Zomborban tartott tisztújító szék alkalmával első alispánnak Szucsics József, másodalispán Antunovits Albert megerősítették.

1830. évi július hó 27-én, főispán elnöke alatt, Zomborban tartott tisztújító szék alkalmával első alispánok közfelkiáltással választottak Antunovits Albert; 2. od alispáni hivatalra kijelöltettek: 1. Vojnits Antal, t. bíró, 2. Latinovits Benjamin, főjegyző, 3. Rudits Dániel, főbíró, 4. Rudits József, t. bíró. Vokok többségével választott Vojnits Antal.

1832. évi október hó 30-án főispán elnöke alatt Zomborban tartott tisztújító szék alkalmával az első alispáni hivatalra kijelöltettek: 1. Latinovits Benjamin, 2. Rudits Dániel, 3. Ödry József, 4. Zákó György. Megválasztott Ödry József. Másodalispáni hivatalra: 1. Latinovits Benjamin, 2. Mészáros Dániel, 3) Rudits József. Megválasztott Rudits József.

1837. évi május hó 19-én felt legkegyelmesebb felsőbb kézirat mellett megyei főispáni helytartóvá almasi Rudits József ur kinevezetett.

1838. évi október hó 25-én főispáni helytartó urnak elnöke mellett Zomborban tartott tisztújító szék alkalmával első alispáni hivatalra kijelöltettek: 1. Ödry József, 2. Antunovits Albert, 3. Zákó György, 4. Latinovits Benjamin. Megválasztott Ödry József. Másodalispáni hivatalra: Latinovits Benjamin, 2. Rudits Dániel, 3. Kovács József. Megválasztott Rudits Dániel.

Ez okmányt, mely valószínűleg 1838-ban íratott, Pinkovics Ödön ur volt szíves Steltzer Frigyes egy-letti tag útján, lemásolás tekintetéből, a történelmi társulatnak átengedni.

Apró dolgok nagy emberekről.

Nagy alkotások rendszerint mélyre ható gondolkodásnak eredményei, habár a geniusra nézve ez nem épen elengedhetlen feltétel. De a mi a legkisebbnek épp oly kevéssé engedtetik el, mint a legnagyobbak, az a szel emnek azon nem épen gyakori képessége, melynél fogva úgy a folyton tolokodó érzéki benyomások háborgatásától, valamint az ennek minduntalan önmagára eszmélő befolyásától menekülni tudjon, és hogy képes legyen magát bizonyos tudattalan állapotba helyezni, melyben a képzetek szabadon követhetnek a gondolkodás vezérlő irányát. A problémája megfejtésével elfoglalt Archimedes észre nem vevé a betörő katonát és áldozatul esett lelke elmélyedésének, melylyel tárgya elmerült. A gondolkodás benső lefolyásáról egyébként keveset tudhatunk. A gondolkodás megtételétől, a gondolatok mikénti keletkezéséről pedig majd épen semmit sem, mert mindez kívül esik közvetlen tapasztalatunkon, való ismereteink pedig a tapasztalat határain túl nem léphetnek. Önvizsgálás útján is csak annyit tudhatunk meg, hogy gondolkodás alkalmával eszelekvő szellemi képességünk bizonyos tárgyra irányul, mire képzetek és szavak alakjában gondolatok támadnak. Ezenkívül a gondolkodás belteressége, a képzelő tehetség ereje, a képzetek folytonossága és gyorsasága egyenként annyira változó, hogy az önvizsgálás útján a mások gondolkodására következtetéseket vonni legalább is kockázatos volna. Jéles biográfusok mindig méltányolni tudták e tényt és óvakodtak a saját gondolkodásuk formáit a mások gondolkodására reá oktroynálni. De maga a kész gondolat sem szolgálhat e tekintetben kellő útmutatással, valamint hogy a kész mestermű is legfőbb csak a műhely nagyszerű berendezéséről és készítője jellegéről adhat felvilágosítást, de nem egyszerűen ama talán végtelen körülményes fázisokról, melynek az esetleg létrejöttét leginkább köszönni.

Mindazonáltal nem szükséges teljesen lemondanunk a reményről, hogy azon veszélybe, melyet reánk nézve a mások szellemi mechanizmusának működése képez, egy-két pillantást ne vehetnénk. Bizonyos, gyakran igen aprólékos külsőségek, melyek a gondolkodás folyama alatt nyerne érvényesülést, rendszerint vonatkoznak annak a gondolkodás megtételére. Az irodalomtörténetírora különösen nem volna hálátlan munka, e többé-kevésbé érdekes apróságok feljegyzése, melyek bár egyébként igen lényegteleneknek látszanak is, felettébb becses adatokat szolgáltathatnak az író vagy költő szellemi sajátosságának megítélésére.

Bár nagyon különböző az eljárás, melyet az irodalom jelesei tárgyuk komponálásában és a kompozíció kivételében követtek, a legnagyobb részük mégis igazolást látszik ama, a bevezetésben előre bocsátott mondat, hogy nagy alkotások rendszerint mélyreható gondolkodás eredményei és hogy kevés igazán becses mű jött létre, mely kiváló észtehetség mellett nem a fázisok kitarításának köszönni létét. Igaz ugyan, hogy a genius amint általában nem alkalmazkodik a szabályokhoz, úgy e tekintetben is sokszor kivételt tesz és tudjuk, hogy egyesek egy kompozícióban, mint a kivételben bámulatos gyorsaságot fejtettek ki, az ekként létrejött művekről azonban rendszerint ki lehet mutatni, hogy nem oly becsesek, mint egyébként a kivétel nagyobb gondnossága mellett lehetnek volna.

Lucretius egyik költeménye (De rerum natura. Szerk.) saját állítása szerint, egy egész élet fáradozásának eredménye, Thucydidesnek pedig több mint 20 évre volt szüksége, míg története, mely mindössze is egy nyolcadrét kötetbe van foglalva, elkészült. Virgilius műsája csak reggel ihleté; csak reggel tudott haladni, a napnak hátralevő részét versei simogatására fordítá és e munkájában tudvalevőleg a jegesmedvéhez hasonlította magát, mely szárazra nyúlja bocsait. Tíz rövid Eklógája három évébe került, hét évig dolgozott a Georgicakon, mely költemény kétezer-nél valamivel több verssorból áll, „Aeneis”-ének javíthatására pedig tizenkét évet fordított. E műve mindamellett oly kevéssé tudta tetszését megnyerni, hogy halála előtt tüzbe akarta azt dobni. Nem kevésbé fázisoktól volt Horác, és ódái között nem egy van, melyek hónapokig tartó munkájába kerültek. Plató oly gondnal ügyelt a szófűzés kellemes áramlására, hogy „Respublica”-jának első fejezetét 9 ízben átírta. Hasonlót mondanak Gibbonról, Montesquien pedig, midőn egyik művét barátjának megküldé, a kísértő levélben ezeket írta: „rövid pár óra alatt el fogod olvasni e művet, de a reá fordított idő és fáradság megöszitették hajamat.” St. Beuve, a hírneves francia kritikus olykor órákat vesztegetett el egyetlen

szóra és egy-egy nyolcadrét lapocska nem ritkán egy egész heti fáradságot reprezentál nála. E tekintetben talán csak Gyulaink hasonlítható hozzá, ha ugyan igaz, a mit a rossz nyelvek állítanak róla. Tassó fázisoktól volt a folytonos korrigálásban, ép úgy Pope és Boileau is. Igen mulatságos azon adoma, melyet Malherbesről említenek s mely találozó jellemzi, mily nagy gondot fordított a jeles francia költő verseire. Ifjabb költőink, kik évenként kötetszámra árasztanak el bennünket pongyolaságokkal, ez és más tekintetben is sokat tanulhatnának tőle. A költőt egy előkelő barátja neje halála alkalmával megkérte, szentelne meg boldogult éltetőjének emlékének egy ódát. Malherbes beleegyezett, de oly körültekintő volt a kidolgozásban, hogy teljes három év mult el, mire az ódát befejezte. Épen azon volt, hogy az elkészült költeményt megrendelőjének beküldje, mily nagy volt azonban meglepetése, midőn nem kis kellemetlenségére azt kellett tapasztalnia, hogy barátja időközben eljegyvezvén magát, már megválasztalódott és semmiképen nem volt hajlandó egy megboldogultja emlékének szentelt elégiával új boldogságában magát zavartatni. Így a lelkimeretes költő a mellett, hogy idejét hiában vesztette el, még tiszteletdíjától is elesett.

Egyes írók rendkívüli gyorsaságot fejtettek ki műveik tervezetékének megkészítésében és nagyobb fáradságot csak a részletek kidolgozására fordítottak. Ez irányban első helyen Balsac a jeles francia regényíró érdemel említést. Rövid idő alatt elkészíté a regényvázlatát és közbe-közbe a társalgás és a leírások részére üres lapokat hagyva, elküldé azt a nyomdába. Itt a szakadozott művet kinyomták és visszaszolgáltatták a szerzőnek, ki most bezárva magát dolgozó szobájába vizen és kenyéren kívül mindaddig nem vett egyebet magához, míg az üresen hagyott lapokat ki nem tölté. Goulin „Caleb Williams”-át az utolsó fejezetben kezdé és úgy haladt hátrafelé. Sheridan folyton éber figyelemmel kísérte a mások társalgását és a hallott jobb ötleteket későbbi felhasználás végett feljegyeztette. Némileg rokon vele e tekintetben Jókai is. Midőn az írók és művészek egyetemen elnökül való megválasztása alkalmából az egylet tagjai őt saját otthonában felkeresték, a társalgás közben szóba jött a többi között a kiváló íróknak rendkívüli termékenysége. Jókai mosolyogva mutatott egy az íróasztalán fekvő vaskos kis noteszra és így szólt: „Látjátok azt a kopott kis könyvet, az szülte valamennyit; semmi sincs benne, mit nem az emberektől lestem volna el.” Jókai rendszerint négy öt regényen is dolgozik; kéziratában törlés alig vagy csak elvétve fordul elő. A hírlapokban megjelenő regényeiből rendszerint csak annyit ír, a mennyit épen az illető szám folytatásképen megkövetel. Igen érdekes az az adoma, melyet Mikszáth tett erről a napokban közlé. A „Poklok keresztlé” című regényének első közleményét oly gyorsan kellett megírnia a „Regény Világ” részére, hogy nem lett volna idő — mondja Mikszáth — a szöveg elolvasása után képet vágni. Miután azonban az illusztráció sem maradtatott el, Jókai elhivatja a piktort és megmagyarázza neki, hogy mit rajzoljon. Mire a szöveg elkészült, a rajz is kész volt. Lebé László lovag búcsúzik nejétől és indul a szentföldre, hogy e kegyes ténye által megbékítse a gondviselést, mely őt az apaság öremeiben részesíteni vonakodik. Az ám, de a buzgó piktort, hogy a jelenet teljesebb legyen, oda rajzolta a kis bábót is a fiatal uró karjaira. A kép tehát hasznavehetetlen volt, pedig a száma rendelt teret nem lehetett üresen hagyni. A kidó kétségbeesésén segített az író leleményessége, közbe szúrva a szöveg közé, hogy a „a fiatal uriaszony gyakran azzal áltatta szívét, hogy a várbi-l asszonyok kis gyermekét kárpátja vesé, hogy legyen, a kit gyűgögtessen.”

A komponálás gyorsasága mellett találunk elég példát a kivétel gyorsaságára is. Lucilius római költő tollából csak úgy hullottak a versek, és nem egyszer mondá tréfából, hogy kétszáz verssort addig is megkészt, míg fél lábón áll. Shakespeare-ről állítják, hogy keze és esze együtt járt, és amit gondolt, oly könnyűséggel tudta szavakba önteni, hogy kéziratában törlés alig fordult elő. Milton ajkáról az inspiráció némely pillanatában oly rohamosan gürdültek a versek, hogy írniok nem egyszer a gyors írás közben fejét veszteve kénytelen volt egy kevés szünetelésért kényörögni, csak hogy nem szabad felednünk, miszerint a költő már akkor éveken át elmélkedett halhatatlan műve fölött, midőn annak még egyetlen sora sem volt papírra vetve. Valamennyin túl tett azonban e tekintetben a spanyol Lope de Vega, ki képes volt egy színművet három vagy négy óra alatt tökéletesen elkészíteni. Életrője adatai szerint a spanyol színmű-irodalmat 2000 eredeti drámával gazdagítá, egész életében pedig több, mint 21 millió sort írt. Dryden angol író négy legnagyobb művét egy rövid év alatt írta meg és saját vallomása szerint oly erősen tödültak írás közben gondolatai, hogy legnagyobb fáradságába azok megválasztása került. Hasonló gyorsasággal dicsekedhetett Scott Walter. Igaz, a gyorsaság sem az előbbiek, sem az utóbbiak nem igen vált előnyére, és a kivételben nagyobb pontosság bizonyára megóvta volna műveiket egy a szerkezet pongyolóságától, mint a finomabb stílus ellen elkövetett számtalan botlásaitól, mert helyesen jegyzi meg Scheridán, hogy a gyors írás rendszerint nehéz olvasás.

Végül toldalékképpen említsünk fel egyet más azon sajátosságok körülmények közül, melyek között számtalan jelesebb mű létre jött. Különös, hogy a világ két legnagyobb történeti műve, Thucydides „Peloponnesusi háborúja” és lord Clarendon munkája, „A lázadás története”, szerzőik számkivételére alatt íratott. Locke mint menekült tartózkodott Hollandiában, midőn halhatatlan művét, „Értekezés az emberi értelemről” befejezte. Mindenki ismeri Dante szomorú történetét. Sanyaru nélkülözések közt vándorolt városról városra, mialatt „Divina comediáját” komponálta. Igen hosszú azon kiváló művek sora, melyek a börtön falai közt jöttek létre. Ily körülmények között született „Don Quixote”, Voltaire „Henriadja” és sir Raleigh Walter „A világ története” című munkája és sok más jeles mű. Cucor a kórházban írta meg csaknem önkivüli állapotban az „Aradi Gyűlést.” Tassot szerencsétlen szerelme akarata ellenére az örültek házába jutató. „Hiába igyekezett” — mondja Szász K. „A vi-

lágirodalom eposai” című jeles művében — „költői és tudományos irodalmi folytonos és nagymérvű tevékenységével elméje ép voltát bizonyítani: hét teljes évig kellett a börtönben sinylenie. Valóban örült is volt néha, legalább időközönként. Örültsége azonban nem valamely monomaniában, sem az elme megingásában, vagy általános meggyöngyülésében nyilvánkozott. Nemcsak költői, hanem bölcsészeti, polemikus dolgozatai is oly szaporán termettek, hogy már 1854-ben három vastag kötetre valót küldhetett barátjának kiadás végett.” Swift a „Gulliver utazásai” langeszű írja, ifjú kora óta folyton betegeskedett. Tuldságosan izgékony idegrendszere csaknem maniakussá tevő őt, és mindegyre közeledett az örültséghez. Szenvedés és nyomoruság teljes életét jellemzik saját szavai: „Itt az ideje” — mondá egy ízben, hogy végezzek a világgal; de egy fogok meghalni dühömben, mint a megmérgezett patkány odújában. (id Taine nel.) Midőn meghalt és végredeletét felnyitották, kitünt, hogy egész vagyont az örültek házába hagyta.

Plautus vigjátékai egy sütőházban láttak napvilágot. Decartes az ágyban fekvé dolgozott, Byron pedig Lárájának legnagyobb részét a pipere asztal előtt, a „Dury Laine” színház prologját egy bérkocsiban írta. Hoocker „Egyházi Politikájá”-nak tervezetét kis fia bölcsőjét ringatva dolgozta ki. Burns nagy emliti, hogy egyik dalát Morpheus sugallásának köszönheti és ő csak azt írta le, amit álmodott.

Tetszés szerint szaporíthatók azon rendkívüli és többé-kevésbé érdekes körülményeket, melyek között a legjelesebb irodalmi alkotások létre jöttek, de azt hisszük, elég ennyi is annak kimutatására, hogy egyes aprólékos vonások gyakran sokkal több adalékkal járulnak a költő vagy író individualitásának megfejtéséhez, mint a legrészletesebb kritika.

Bosznyai B.

SZÜRET.

„Nem adom száz forintért, hogy szállóm nincs!” — Ez az elkoptatott sóhajtás réppent el ajkaimról október 5-ike után mindennap. Ezt az időt jelölté ugyanis ki a szüretelésre a kalendárium, meg a községi előljáróság.

No ugyan beleválasztott ez a két nagy hatalom. Abban az időben a fellegek majd mindennap randevút adtak egymásnak az őszi égen s öntötték alá a májusban megtakargatott nedvséget, hadd szaporodjék urnak, szegénynek a természetéje, hiszen ugyis olyan telhetetlen ez a földi közönség, hogy a legbőkezűbb gondviselés sem volna képes kielégíteni.

No hát nap nap mellett esett az eső. Akkora sár volt az utcákon, mintha a vizek csak most húzódtak volna vissza a föld színéről s az ember nem csudálkozónék, ha egy 40 lábnyi megalosaurussal találkoznék, mely óriási gyík gyanánt cammog.

Ilyenkor hivatalból időm lenni a szállóban éjjelnappal; nézni, mint húzódnak a fellegek Vértestől-Mátráig, Balatontól a Dunáig; hallgatni a cseberbordók káromkodásait, hallgatni az asszony számbelését, mert hiszen ilyen szüretelés alábbvaló a nagymosásnál; mindennap megszáradni négyezer és megázni nyolcszor; nem enni jóízút még a pörköltből sem: ah hiszen ilyesmi nem végzett embernek való munka. — Nem adom száz forintért, hogy nincs szállóm!

Hanem vendégnek lenni? . . Ah, ez már egészen más. — Mikor méztatik szüretelni? . . Köszönmű szepen (t. i. a meghívást). — Fogom tenni tiszteletemet (értsd: kimegyek ebédre) stb. stb. egyéb obligát hállkodások, melyek szerencsére sem a szüretre, sem az időre nem gyakorolnak káros befolyást, legföllebb a levegőt rontják.

A völgyi patakról halvány csíkokban köd emelkedik. Az egész ég olyan átláthatatlan szürke, mint a néptanítók jóvendője; talán a napot ellenőrzési szemlére szölitották, ahol köztudomás szerint mindenki megszokott feledkezni az otthon való kötelességéről. Mindamellett szüretelünk, mert a községi előljáróság-gal és a kalendáriummal nem tanácsos dacolni.

Megindul az ember-migráció a szállók felé. Szegény napszámások a saját maguk, ellenben az urak lovaik em erségéből jutnak ki a hegyre. Az utak — mindentéle közmunka dacára — olyan állapotban vannak, amint az anyatermészet megteremtette őket, az pedig — tisztességgel legyen mondva — nagyon rosszult ért az utcsináláshoz. — Mindamellett a lovak elismerésre méltó buzgalommal vonzólják föl a hegyre a különböző edényeket, melyekbe szűrődik az a lé, mely ha annak idejében a gazda torkán fog leszűrődni: hát akkor a szegény lovaknak lesz jajkeserves. (Némely bolond ember ha bort iszik, hát a feleségét szekirozza, meg a jószágait üti, veri.) A gyalog népségnek az a szerencsége, hogy legnagyobb részének a csizmája még mind ott van a dunaföldvári mestereknél, azokat még csak a jövő vásáron fogják megvenni: így azt a természetes lábbelit viselik, melyet világba lépésekor kap az ember, amely bár nem muszka bagariából készült, mindamellett holta napjág eltart mindenkinek, meg sem kopik. Mert azt hallhatjuk akárhányszor, hogy valakinek az arcán nincsen bőr, de hogy a talpán ne volna: az ritkaság.

Es minekutána a tudósok állítják, hogy az Atlanti oceanon is keresztül lehet menni: annál fogva nem veszi lehetetlenségnek senki sem — habár mérész állítás is — hogy a sárréti sáron át lehet gázolni s októberi napon is ki lehet jutni a szállóba.

Ki is jutottunk. A lovak akkora lélegzetet vettek, mint egy pénztáros, midőn az év végén elismerés mellett fölmentetik a számadás alól; a meztlábos népség oda törüli cipőjét legöregebbik anyjának, a földnek ábrázatához, a gyerek sereg allegro szaladoz egyik tőkétől a másikig. — Egyszer csak mint valami Boskó ott terem a csösz, düldelt szeméből tiz akó borra való szálló néz ki, meg a pálnka utáni olthatatlan vágy. Válláról egy Rákóczy korabeli puská ftyeg le, — amely nyulat azzal meglótt: az egy heti kinnal vásárolta meg a játékony halált. — Elmondja, hogy a termék szépen mutatkozik, szörös, bozontos ajkaval olyan megfontolva ejti a szókat, mint valami akadémikus. Mert tudni kell, hogy utoljára a pünkösti ünnepek alatt beretváltkozott meg, pedig ha arcát a teremtés szeszélye rétté változtatná, hát minden héten meg lehetne kaszálni háromszor.

A tájék olyan bágyadt, hiányzik az őszi napfény ragyogása. Az atmoszera angoloknak való, a kik jó meleg gyapju ruhát viselnek. A fák desperálva állják körül a szőlőt, ágaik és leveleik közt őszi szél kotorász. A tőkék affektált szemérmességgel függnek a fűrtök, mint a lányos háznál a lányok, ha valami fiatal ember botlik közéjük. A kacér Dinka, az egészséges Kadarka, a pongyola Gohér, a lágyszivű Sár-fehér, a hín Hárslevelű a kinek „illik rettenetes, hogy egy kicsit szeplőhelyes”, a pallérozatlan Tótfekete, a goromba Tök-szőlő, a paeculis Izabella, az igénytelen Puresin stb. stb. mind olyan várakozistelenesen pislognak ki a zöld levelek alól. A Pista gyerek nem is állhatja soká, emésztő szerelembe esik egy piros pozsgás Dinkával minden szülei beleegyezés, vagy dispensáció nélkül eljegyzi azt magának, derék kapja s annak rendi és módja szerint consumálja. — Mert a Pista gyereket azért hordja magával a mamája október 5-ike óta, hogy egy kicsit felpendüljön. Arca hasonlít valami vidéki szinpad kortinájához, mely ha akarom: középkori lovagvár, ha akarom: modern palota, ha akarom: tájkép. A mosdást prolongálták részére a szülei egész karácsonyig.

Foly aztán a szőlőszedés. Persze délig 30 percentre megy a munka, mintha az egész termés afféle csángó jószág volna. A gazda ide megy, oda megy, megállása nincs, mint az óramutatónak, most a szedőket hurrogatja le, majd a csebresek interpellációját intézi el, itt a csósz akad utjába egy pipa dobány érdekében, amott a kocsis c-sipi nyakon, hogy mit csináljon a lovakkal? (Akasszanak fel, hát mért vagy kocsis?) Az asszonyka meg alkalmas és alkalmatlan pillanathoz rajta csúng ezer kérdéssel, hogy hol van ez meg ez? hát azt miért felejtettük otthon? mondta ő előre, de hát az a kapkodás. . . Aztán itt martíromság főzni, az ember szemét kieszi a füst, a hús telehull pörnyével, semmi se esik keze ügyébe (csak a férj) az Isten mentes meg ilyen kínos konyhatól mindenkit. . . Szóval mind ilyen lamentálások jönnek bosszankodó ajkaira, mert olyik asszonynak privát mulatsága a főzésnél a . . . monologizálás.

Ezenben hát eljön az ebéd ideje. Ez ér legtöbbet a napi renden, a többi gemein munka. Ekkorára már kikövetkezik a vendégek is. Eldicsérik a szőlőt, a bort, gazdát, gazdasszonyt, az már ugy dukál. Igaz ugyan, hogy ezen a tájon afféle kecskerikató bor terem; a halottnak ha beadnák, hát fölébredne föle s azt mondaná: „köszönöm alásan, nem kérek többet” — hanem azért ilyen alkalommal meg kell dicsérni.

Aztán ebédhez tesséklik a vendégeket, amiben főérdeme van a kisasszonynak, aki folyvást az ujjait szabaditgatja el egymástól, mert azokban most oly nagy egymás iránt a rokonszenv, hogy bizony nem lehetne velük egy oktávát átfogni.

— Ni hát a kis tanító nem jött el?
— Talán nem tudta.
— Dehogyan is nem, megérzi az a szüretet megszűröl, mint a varjú a disznótort.
— Hát a jegyző ur?
— Az nem jöhet. Tegnap éjjel valami kalandon meghűtötte a derekát egy bunkóba.
— No szegény, de hát úgy kell neki, mit jár a menyecskek után?

Az ebéd fölséges. A birkapörkölt minden pernyehullás és asszonyi csörömpölés dacára olyan sikerült, hogy ha Courbet tengernagy kaphatna egy tányérral belőle ott a Formóza szigeten, hát adna érte egy vég kínai selymet. Erre aztán jól esik a bor, — jegyzi meg érdemlegesen a Zsiga kántor. — De jó ám! Ételek temérdeksége vonul át az asztalra, mindenikből enni kell. A kínálat erős, a kisasszonynak olyan rábeszélő tehetsége van, hogy szavára a vendég képes volna megenni a saját fejét tormával.

— No még ebből a pogácsából! Kosarat nem fogadok el. Hát abból a csirkéből? Kántor ur? Nem szereti a zúzárt, még megvan?
— Dehogyan nem kisasszony, kivált a melyik a mieder alatt van.

Es a kántor ur eszik is olyan kitarással, mint egy 48 órán át gyalogolt kolduló barát. Bámulatosan tud kezelni oly világi fegyvereket, minő a kés és villa. Fekete kávét azért nem ihatunk, mert a cukrot otthon feledték. Mi természetesebb, minthogy annak is a férjem uram az oka? A házi életben minden szerencsétlen okozatnak a férfiak az okai. — Ez sarkigazság.

No sebah. Annál többet fogyasztunk a borból. Hadd pusztuljon, ugyis most születik az unokája. A jó kedv elragad még a levegőre, még a bánatos égre is. Ime már kezd kiderülni. Sőt elragad a kedv még a szedőkre is. Csiklandós paraszt lányok és menyecskek nótára gyujtanak, fujják azt a speciális danát, melyet valószínűleg a jövő évi országos kiállításra készítették, mert nincsen neki semmi értelme:

„A kisasszony köténye
Körül csipkés a széle,
Hej keferánc, keferánc
Több a csipke, mint a ránc!”

Csak a Virág Magda nem vesz részt a nótában. Szeme tétován függ a nyugoti tájon, lelke olyan fekete a bánattól mint az a Kadarka, amelyet kezében tart. Néha-néha egy-egy sóhaj kel szárnyra bús kebeléből és száll, száll mint a szárnyaló madár, melynek párja elköltözött. — Szegény Magda! Tegnapelőtt vitték el Gyenge Marcit — az ő kedvesét katonának. — Három esztendeig nem fogja látni. — Rengteteg idő. . . A fájdalom még most nagyon élesen nyilal be a Magda szívébe. — Fog-e még akkor is szeretni, ha visszajön, — vagy egyáltalán visszajön-e, nem vesz-e el ott, nem lövik-e meg, vagy — még gondolatnak is szörnyű — nem fonódik-e nyakára idegen vidéken idegen lány karja? . . . Oh de rosszul találták azt ki, hogy a legény akkor menjen el katonának, mikor már szeretőt kezd tartani! — Szegény Magda, vigasztaljon meg téged a jó Isten, meg a Gyenge Marci!

Bezzeg a tanítót meg a kántor urat nem kell vigasztalni, ugy dől belőlük a nóta, mint a gyerek az iskolából, sőt a tiszteletes uramnak is ugy ragyognak a szemei, mint valami patentirozott szent János bogár. Az öreg csósz oda támaszkodott egy részvét-

teljes diófához s olyan meghatározhatatlan módon néz szét a vidéken, mintha legalább is kataszteri mérnök volna.

A kisasszony egyre sarkalja a zajgó vitézeket, hogy igranak még, daloljanak már, s ki birna ellenállni oly szép szavaknak? — Különös az, hogy a leányok mig leányok ugy szeretik, ha a legénynek jó kedve van s mikor egyszer megasszonykodtak, ugy nem szeretik ha a férjcséjüknek jó kedve van. Hja „tempora mutantur etc.”

A nap alább hajlik égi utján, a jókedv föllebb. Zsiga kántor már azt zengi amit az ötvenedik pohár bornál szoktak hogy t. i. „huncut aki ki nem issza”. Zeng az ének, csattog a pohár meg az élc, — én pedig félrevonulok, mint egy Virág Magda és gondolkodom és sóhajtozom. Az én lelkem is elszáll, de nem messze vidékre, hanem messze időkre, mikor még szivem, lelkem nem volt ilyen szedett szőlő, mint most, mikor még az öröm madarai csevegtek, csacsogtak keblemben, mikor még . . . hagyjuk el! . . . Kimmult boldogság emlegetése fájdalommal jár. — Szegény jó Magda, te csak három évig jársz búban, búbanatban, én . . . örökre; a te vigasztalód csak katonának ment el, az enyém . . . meghalt. . . . Meghalt élve!

„Leülök a néma hegynek tövére,
Föltekintek fájdalmasan az égre.
Száll a felhő száll, száll s eltűn az égről.
Gondolkozni tanít a lány hűségéről!”
Kajabusz.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

Zombor városából eltávozván, felszólítom minden adóssomat, akik akár az „Elefánt”-ban, akár a „Dévay-ker”-ben nálam hitelt vettek igénybe, hogy becsületbeli kötelességüknek tartásuk hátralékaikat folyó évi november hó 1-én annál bizonyosabban kifejezni, mert különben nevüket kiméltlenül nyilvánosságra hozom.
Zomborban, 1884. évi október 16-án.

Hancmann Ignác,
vendéglős.

*) Az e rovatban közzétett nem vállal felelőséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

286. szám.
bv. 1884.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini kir. járásbíróóság 1764. számú végzése által a bresztováci árvtár végrehajtó javára Popovits Riszta bresztováci lakos ellen 738 frt tőke ennek a késedelmi kamatokkal tőkésített 955 frt tőke után 1884 évi január hó 1-én napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 51 frt 38 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságileg foglalt és 595 frtra becsült 150 kereszt buza, 20 kereszt zab, 1 ló és kocsiálló álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 2493. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Bresztovác község házánál leendő eszközzésére 1884. évi október hó 30-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőknek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifejtendő.

Kelt Apatinban, 1884. évi okt. hó 14-én.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

4586. szám.
tkv. 1884.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a csonoplyai árvtár végrehajtónak Probojsevits Alojzia végrehajtást szenvedő elleni 152 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a Schvets István korábbi vevő veszélyére és kárára a visszárverést Csonoplyán fekvő, a csonoplyai 1353. sz. tjkvben A I alatt foglalt, Probojsevits Alojzia nevében álló 437. hr., 403. öi sz. ház és 420 öi beltelekre az első árverésen elért 820 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884-ik évi október hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor Csonoply községében megállapított megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értekpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1884. évi aug. hó 28-ik napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

10898. sz.
kig. 1884.

Árverési hirdetés.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a folyó évi november hó 1-én megnyitandó városi közbizottsági jövedelme három évre vagyis folyó évi november hó 1-től 1887. évi október hó végéig 1884. évi október hó 26-ának délelőtti 9 órája a városi nagyteremben írásbelizárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés útján bérbeadatik.

Miről árverezni óhajtok azzal értesítettnek, hogy az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok hivatalos helyiségeiben betekintheők, írásbeli ajánlatok pedig legkésőbb az árverés megkezdéseig fogadtatnak el.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1884. évi október hó 9-én tartott üléséből.

Andrics Milan, Polgármester.
aljegyző. 3-3 polgármester.

3014. sz.
kig. 1884.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye almási járás szolgabírája által, az e megyébe keblezett Bajmok községben, leköszönés folytán megüritült községjegyzői állomásra ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állomás ez évi november hó 15-én Bajmokon a községházánál megtartandó választás útján fogván már betöltetni; — felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, miszerint eziránt pályázati kérvényüket bezárólag ezen év november hó 12-ik napjáig alólírottánál annál is inkább benyujtsák, minthogy ezen határidő letelte után érkező pályázati kérvények figyelembe vételni és az illető kérvényezők választás alá bocsájtatni nem fognak.

Ezen állomásra csak azok pályázhatnak, kik pályázati kérvényeikben okmányilag igazolni képesek, miszerint az e megye jegyző vizsgáló szakköztségtől nyert a jegyzői teendőknél magyar, német és dalmát nyelven való viselésére képeitő vizsgálati bizonyítványt, esetleg pedig az 1871. évi XVIII. t. c. 75. §-a, avagy az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában előirt minősítéssel bírnak és a magyaron kívül a német és dalmát nyelvet bírják.

A betöltendő állomás következő javadalmazással van egybekötve, u. m.

Évi készpénz fizetés 600 frt o. é., szabad lakás és ¼ telek föld adómentes haszonélvezete.

Almás, 1884. évi okt. hó 15-én

Deák Zsigmond,
szolgabíró.

RUGANYOS BUTORSZÁLLÍTÓ KOCSI.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a helyi igényekhez képest egy minden konforttal ellátott s az időjárás minden évszaka ellen vételt, tetőzött

ruganyos butorszallító kocsi

készíttettem, mely már mai naptól fogva a n. é. közönség rendelkezésére áll.
A szállítást — mint eddig — ugy ezentúl is a legújabb nyosabb áron fogom eszközölni.

Tisztelettel
Spitzer Bernát.

3-3

10,898. sz.
kig. 1884.

Pályázati hirdetés.

Ujvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által f. évi október hó 4-én tartott közgyűlésében hozott 105/10683. számú határozata értelmében a városi közbizottságnál egy a közbizottsági felügyelői tiszti is viselő, 600 frt évi fizetés, 200 frt felügyelői díj s természetbeni lakásból álló illetményekkel összekötött állatorvosi állás rendszeresített, annak betöltésére ezennel pályázat hirdettetik; tartoznak folyamodók oklevéllel s eredeti bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb f. évi október hó 30-ig ezen városi tanácsnál benyujtani.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1884. évi október hó 9-én tartott üléséből.

Andrics Milan s. k., Polgármester.
aljegyző. 3-3 polgármester.

határozat.

tanácsa részéről ezen-
folyó évi november hó
közgyűlés jövedelme három
százötven forinttól 1887. évi ok-
tóber hó 26-ának
nagyteremben írásbeli-
nyilvános szóbeli érve-

zzal értesítettnek, hogy
városi tanácsnok hivatalos
írásbeli ajánlatok pedig
ezekig fogadtatnak el.
tanácsa 1884. évi októ-

Petzy Popovics István,
polgármester.

határozat.

almási járás szolgabi-
levezett Bajmok községben,
község-jegyzői állomásra
k. Ezen állomás **ez évi**
ajánlatok a község-ház-
áján fogván már betöl-
dazok, kik ezen állomást
eziránt pályázati kérvé-
november hó 12-ik napjáig
benyújtják, minthogy ezen
pályázati kérvények figye-
értvényezők választás alá

zok pályázhatnak, kik pá-
ányilag igazolni képesek,
vizsgáló szakbizottságá-
nek magyar, német és dal-
képe-itő vizsgálati bizo-
az 1871. évi XVIII. t. c.
vi I t. c. 6. §-ában előírt
magyaron kívül a német és

következő javadalmazással

300 frt o. é., szabad lakás
haszonélvezete.

hó 15-én

Deák Zsigmond,
szolgabíró.

Ruganyos puorszámú kocsik
készítettem, mely már mai naptól fogva a n. é. közönség ren-
delkezésére áll.
A szállítást — mint eddig — úgy ezentúl is a legjuttá-
nyosabb áron fogom eszközölni.
Tisztelettel
Spitzer Bernát.
3-3

határozat.

város törvényhatósági bizott-
hó 4-én tartott közgyűlésében
határozata értelmében a vá-
a közvágóhídi felügyelői tisz-
évi fizetés, 200 frt felügyelői
sból álló illetményekkel össze-
rendszeresítettvén, annak be-
at hirdettetik; tartoznak folya-
ti bizonyítványaikkal felszerelt
f. évi október hó 30-ig
nyújtani.

város tanácsa 1884. évi októ-
éből.

Petzy Popovics István s. k.,
polgármester.

Melléklet a „Bácska“ 86-ik számához.

ÉRTESÍTÉS

a Zombori Takarékpénztár hitelügyleteiről.

z idei középserű termés és különösen a gabonaneműek rendkívüli olcsó ára követke-
tében oly pénzszükséglet állott be, hogy az alóljegyzett igazgatóság a kölcsönkeresők
érdekében, naponkint hozzáérkező különféle tudakozódásokra **kimerítően** válaszolni alig
képes, és emnélfogva a kölcsönigénylőket érdeklő felvilágosításokkal a jelen körlevélben
kiván szolgálni.

Mindenekelőtt megjegyeztetik, hogy a Zombori Takarékpénztár az összes üzletágaiban f.
évi január 1-től tetemesen mérsékelt kamatokat eddig nem emelte fel és azokat, míg a pénzviszo-
nyok arra nem kényszerítendik, egyhamar megváltoztatni nem fogja.

A Zombori Takarékpénztár továbbá azon kedvező helyzetben van, hogy nagyobbösszegű
kölcsönöket is azonnal képes kiadni, és mindegyik kölcsön eránti kérvény még a benyújtás napján
vagy legkésőbb 48 óra alatt elintéztetik, ezeknél fogva a kölcsönöket kereső felek a várakozástól
és az utánjárás kellemetlenségeitől menten vannak.

Mindezek előrebocsajtása után az alóljegyzettnek van szerencséje szives tudomására
hozni, hogy:

A Zombori Takarékpénztár

1. **leszámítol** négy hónál nem hosszabb lejáratú és három jó aláírással ellátott váltókat
évi 7% kamatok eránt;

2. **előlegez** sorsjegyekre, államkötelezvényekre, földhitelintézeti-záloglevelekre és általában
a budapesti és bécsi tőzsdén jegyzett értékpapírokra, az árfolyam szerinti érték háromnegyedéig
évi 7% kamatok eránt;

3. **jelzálogi biztosíték** eránt ad váltókölcsönöket, a melyek a hiteltulajdonosok által tetszés
szerinti részletekben **csakis saját aláírásukkal** ellátott és hat hónapig terjedhető váltók által vehetők
igénybe **évi 7% kamatok eránt;**

4. **kölcsönöz** Zombor szab. kir. város és Bács-Bodrogh megye területén fekvő ingatla-
nokra a tőkének **öt, tíz és legfőbb tizenöt év alatti egyenlő évi részletekben visszafizetése és**
évi 7% kamatok eránt;

5. **kölcsönöz** Zombor szab. kir. város és Bács-Bodrogh megye területén fekvő ingatlanokra
tizenkilenc év alatt egyenlő félévenkénti részletekben visszafizetendő összegeket 1000 frttól
kezdve: évi 6 1/2% kamatok és 2 1/2% tőketörlesztés, összesen 9% évi járulékok eránt.

Az 1., 2. és 3. alatti ügyleteknél írás- vagy üzletdíjak nem számíttatnak; a 4. és 5.
alatti kölcsönöknél fél százalék írásdíj a pénzfelvétel alkalmával egyszer s mindenkorra fizetendő.

Mindazok, a kik 6 1/2% vagy 7% kamatok iránt újabb kölcsönöket avégből vesznek fel,
hogy akár a Zombori Takarékpénztártól vagy mástól felvett régebbi és nagyobb kamatok eránt
betáblázott tartozásaikat convertálják az 1881. évi LXX. t. c. alapján az összes bélyeg- és betáb-
lázási költségeket régebbi tartozásuk erejéig megtakaríthatják.

A mi a betéteket illeti, a Zombori Takarékpénztár 1884. január 1-től 5%-kos kamatot
olyképp számít, hogy a kincstárnak járuló 10% kamatadót a betevő felek minden megterhel-
tetése nélkül sajátjából fizeti és minden betételt 2000 forintig legott felmondás nélkül, 5000
forintig pedig a bejelentés után legfőbb nyolc nap mulva visszaszolgáltatja.

Zomborban, 1884. évi október hó 20-án.

Teljes tisztelettel

A Zombori Takarékpénztár Igazgatósága
Barthal József s. k.

ELŐFIZETI

Egész évre . 6
Fél évre . . 3
Negyed évre 1 7

A lap szellemi
illető küldemé
szerkesztőnek, a
a lap tulajdonos
dendő

Egyes szám ára 10

Szabad

rűen ellökni, mo
mit oldozgassam!

A kereskede
melésnek és fog
tával arányosan
tényezők, melyek
állandóan abban
gyekbe és talán
lezett városokat

Annál kevés
rogh megye lak
séggel néznünk az
elé, melyek geog
kiváló haladásra
lében alkotmányo

Értjük a sza

Már a mon
véd bennünket a
mi közünk nekün

Mert igenis
közünk és sietün
ennyi volna a jel
ha Szabadka nem
óta e megyébe s
és a megye hagy
ben együtt vívot
mindkét területen

Különben a
csa meglazulható
tághíthatnak az ő
lékein; de az a s
érdekkapocs, me
maholnap mindan
immár Szabadkán
hatalmasabb egys
letnél, minden ro

Mióta koru
jöttek azzal, hogy
megízmosodással
zonyított tény az
forgalom, kivált,
nyéke van, kizár
dásnak: azóta az
rűlmények szeres
saját arravalóság
pontokká fejlődte
az összes, hozzáju
nézve.

És ki tagad
középpontja már
előre, hogy a va
tén Szabadkán k
lesz azon érdek
kedelmét végleg
hoz láncolja?

Ezek szerint
szólván az önsze
ségünk is Szabad
kisérni.

És e fejlődé
új viszonyok kö
először tart tiszt
következményeit
döntő fordulat fo

Nem szemre
tálja nekünk, hog
még édes-kevese
mely városoknak
alföldön az anya